Knjižnični kurir

KNJIŽNICA VELENJE

Svetišče knjige in informacijsko središče

Priloga Našega časa

13. december 2007, številka 4

naš ČAS

Uvodnik

Vlado Vrbič

Pravzaprav ne vem natanko, ali naj se neznosno hitrega razvoja informacijskih tehnologij veselim ali ne. Ali lahko hladni računalnik nadomesti otip knjige, ali lahko knjigomat nadomesti nasmeh moje knjižničarke? Ne more, seveda ne more! Toda vlak pelje - če ne bomo skočili nanj, bo odpeljal brez nas ...

Odločitev je samo na videz težka, v resnici na vlak moramo skočiti. Seveda bomo kupili vsako pametno novost – knjigomat, kiosk, računalnik, predvajalnik, snemalnik ... Vendar moramo informacijski, tehnološki napredek, vedno nove izdelke ... razumevati pravilno.

Novosti, ki jih uvajamo, nikakor ne smejo biti smisel našega delovanja, cilj sam po sebi. Vse to mora služiti po eni strani uporabniku, da bo hitreje in enostavneje prišel do želenega blaga (knjige, časopisa, informacije ...), in po drugi strani knjižničarjem, ki bodo razbremenjeni tistega najbolj enostavnega, miselno manj zahtevnega opravila in bodo tako imeli več časa za svetovanje uporabnikom.

Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic so v velenjski knjižnici storitve kioska Biblio 24 predstavili kolegom iz vse Slovenije. Projekt sofinancirajo ministrstvo za kulturo ter občine Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Skratka – vse »novotarije« morajo biti dobrodošel pripomoček uporabnikom in knjižničarjem zato, da bo knjiga dosegla še več ljudi. Veseli smo, da prvi v Sloveniji uvajamo samopostrežne kioske Biblio 24 (kot tretja država na svetu!). Ti kioski omogočajo dostop do knjig tudi takrat, ko so knjižnice zaprte, knjige približajo tudi prebivalcem odročnih krajev brez knjižnic, gostom v hotelih ...

In hkrati se že napovedujejo novosti, ki se bodo kmalu znašle na trgu in bodo ponujene tudi knjižnicam. Če bomo šli v nakupe teh novosti z zavedanjem, da uvajamo »služabnike« in ne »gospodarje«, potem nas skoka na vlak nikakor ne sme biti strah ... ■

Cilj - stabilnost

Knjižnica Velenje podpira prizadevanja za umiritev inflacije in v letu 2008 ne bo spreminjala višine prispevkov.

Knjižnica med novoletnimi prazniki

Knjižnica bo ob koncu leta odprta kot običajno, le na oba predpraznična ponedeljka, 24. in 31. decembra, bo v Velenju in Šoštanju odprta od 8. do 13. ure.

Bralcem želimo lepe praznike in srečno 2008!

Kaj se skriva v številkah

Izvedbeni kazalci na 1000 prebivalcev	Knjižnica Velenje	Slovensko povprečje
Knjižnična zbirka (enot)	320	450
Prostor (m2)	61	42,5
Število knjižničarjev	0, 43	0,57
Prirast gradiva (enot)	227	270
Prireditve	7,7	7,5
Računalniki za uporabnike	0,51	0,57
Člani	223	268
Finančni kazalci		
Prihodki za delovanje knjižnice v € (na preb.)	19,2	20,4
Porabljenih € za nakup gradiva (na preb.)	3,14	4
Povprečna cena nabavljene enote v €	13,84	14,52

Leto 2006 je bilo eno najbolj uspešnih let velenjske knjižnice, kar je bila posledica selitve velenjskih oddelkov v nove prostore in hkrati ugodnega finančnega stanja, zaradi katerega je knjižnica lahko nabavila daleč največ gradiva v svoji zgodovini, 10.304 enote; prejšnja leta se je ta številka vrtela okrog 7.000 enot.

Da bi lahko knjižnico bolj objektivno umestili v slovenske razmere, prinašamo še nekaj podatkov, iz katerih je moč razbrati prednosti, pa tudi zaostajanje pri nekaterih ključnih parametrih. Količina denarja seveda vpliva na izvedbo programa - na število osebja, prirast gradiva itd. Za nemoten razvoj knjižnice bi bila pomembna sistematična in usklajena skrb vseh sodelujočih.

■ ***L. P.***

Rastem s knjigo 2007/2008

Slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu

Rastem s knjigo je projekt, ki ga v Knjižnici Velenje izvajamo že drugo leto. Pričel se je lani, v letu kulture, na mednarodni dan pismenosti, 8. septembra, in se zaradi dobrih odzivov splošnih knjižnic in osnovnih šol nadaljuje v letošnjem letu. Projekt izvajamo skupaj Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zveza splošnih knjižnic ter vse splošne knjižnice.

Osnovna ideja projekta se razkriva že v njegovem naslovu: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu. Sedmošolci vseh osnovnih šol in šole s prilagojenim programom v občini Velenje pod naslovom Kaj mi ponuja knjižnica, obiščejo našo knjižnico. V velenjsko knjižnico pridejo tudi sedmošolci iz osnovne šole bratov Letonja Šmartno ob Paki, ker jim v tamkajšnji knjižnici ne moremo nuditi ustreznega bibliopedagoškega dela. Knjižničarji jim ponudimo dvourno spoznavanje knjižnice, s ciljem, da vsakega sedmošolca naučimo samostojno uporabljati knjižnico.

Razred razdelimo v dve skupini, ki ju ločeno popeljemo med knjižnične regale do računalnikov, na katerih pokažemo iskanje gradiva v elektronskem katalogu. Učenci dobijo nalogo poiskati dve knjigi; najprej v katalogu, kasneje na polici. Naloga je končana, ko učenec iskani knjigi najde, ju pokaže knjižničarki, ta pa ga proglasi za samostojnega uporabnika knjižnice. Ob koncu obiska v knjižnici vsakemu sedmošolcu izročimo darilo – leposlovno delo. Letos so si svojo knjižno zbirko lahko povečali za knjigo Slavka Pregla Spričevalo. Učitelji slovenskega jezika izbrano knjigo uvrstijo na seznam domačega branja. S tem dajo vsakemu učencu možnost, da za branje izbere knjigo, ki jo ima doma na polici in je ni potrebno iskati v knjižnici, knjiga pa dobi priložnost, da bo vzeta v roke, prebrana in ostala v spominu za vedno.

Vsako leto projekt Rastem s knjigo pripelje v našo knjižnico več kot 440 sedmošolcev. V knjižnici upamo, da nas bo obiskalo še naslednjih štiristo ali štiri tisoč sedmošolcev, kajti šele takrat bomo lahko gotovili, da smo usposobili generacijo mladih, ki se v knjižnico vrača, iz nje samostojno črpa in ji tudi daje.

■ ***L. Č.***

Velenje

izposoja, čitalnice, dvorana in strokovna služba: Šaleška 21
delovni čas časopisne čitalnice: ob delavnikih 8 h - 19 h, ob sobotah 8 h - 13 h
delovni čas izposoje in drugih čitalnic: ob delavnikih 10 h - 19 h, ob sobotah 8 h - 13 h
telefon: 03 898 25 50
fax: 03 898 25 69
upravni sedež: Titov trg 4
telefon 03 898 25 70
e-pošta: postabralcev@vel.sik.si
spletni naslov: www.vel.sik.si

Šoštanj

Trg Jožeta Lampreta 3 (dom kulture)
delovni čas: ob ponedeljkih, torkih in sredah 12 h - 18 h , ob četrtkih in petkih 12 h - 16 h
telefon: 03 898 43 40

Šmartno ob Paki

Šmartno 72 (dom kulture)
delovni čas: ob torkih 12 h - 18 h, ob četrtkih 12 h - 16 h
telefon: 03 898 49 58

Avtomatizacija v knjižnicah

Knjižnice in avtomati

Ko so pred leti začeli razmišljati o uvedbi računalniške podpore v knjižnice, je bil marsikdo presenečen, še več, vprašal se je, kaj naj bi računalniki v knjižnici sploh počeli. Danes so pionirski časi uvajanja mimo in življenja v knjižnici si brez računalnikov ni več mogoče predstavljati. Stroji so pač prevzeli tisti del opravil, ki so jih lahko in ki jih opravljajo bolje in hitreje kot ljudje. Včasih je dovolj tudi to, da opravijo delo namesto osebja, ki ima tako več časa za druge obveznosti, tudi za želje uporabnikov. Brez računalniške podpore današnjega obsega dela preprosto ne bi zmogli ali pa bi zanj potrebovali precej več zaposlenih. V ilustracijo samo nekaj številk. Leta 1988, zadnje leto pred uvedbo prvega računalniškega programa za knjižnice, je bilo v velenjski knjižnici izposojenih 115.000 enot, registriranih 54.000 obiskov in 3825 enot prirasta gradiva. Leta 2006 je knjižnica dosegla 367.000 enot izposoje, 133.000 registriranih obiskov, zbirka pa se je povečala za 10.304 enote.

Dodatna korist, ki jo je težko izmeriti, je več podatkov o gradivu, ki so tudi boljši (popolnejši, natančnejši ...). Tako lahko danes brez posebnega iskanja najdemo gradivo v katerikoli slovenski (ali tuji) knjižnici, ugotovimo, ali je prosto itd. Prav tako so posledica napredka servisi prijaznosti do bralcev, npr. obvestila o poteklem izposojnem roku, ki si jih bralci lahko naročijo na telefon ali na svoj elektronski naslov.

Poleg podpore obdelavi in izposoji, katere temelj predstavlja COBISS, pa ponuja velenjska knjižnica še tri naprave, ki bralcem prihranijo čas, knjižničarjem pa delo.

Knjižni nabiralnik

Najpreprostejša pogruntavščina je prišla v hišo ob selitvi leta 2005.

Knjižni nabiralnik (na fotografiji) je namenjen vračanju gradiva ti vse vrste gradiva (knjige, kasete, zgoščenke ...). Če se gradivo vrača zvečer, ko je knjižnica že zaprta, se vrnjeno gradivo razknjiži seveda šele naslednji dan. Najbolj obremenjen je poleti, ko je knjižnica bralcem manj dostopna zaradi krajšega delovnega časa.

Knjižni nabiralnik

in so ga bralci zelo hitro vzeli za svojega. Po dveh letih ga še vedno in zelo radi uporabljajo tudi v času, ko je knjižnica odprta, čeprav je bil mišljen predvsem kot nekaj, kar bo prihranilo bralcem ponovno pot, ko se bodo znašli pred zaprtimi vrati. Njegovi prednosti sta v tem, da je dostopen 24 ur dnevno in je vanj mogoče vrniti vse vrste gradiva (knjige, kasete, zgoščenke ...). Če se gradivo vrača zvečer, ko je knjižnica že zaprta, se vrnjeno gradivo razknjiži seveda šele naslednji dan. Najbolj obremenjen je poleti, ko je knjižnica bralcem manj dostopna zaradi krajšega delovnega časa.

Knjigomat

Kakšna dva meseca pozneje, decembra 2005, so bralci dobili možnost, da se sami preizkusijo še v izposoji, kar so najprej izkoristili predvsem mlajši. Iz knjige in avtomata smo skovali knjigomat, ki stoji ob izposojnem pultu v velenjski knjižnici (na fotografiji). Namenjen je samo izposoji knjig, vračanje gradiva, pa tudi izposoja filmov, cd-jev itd. z njim nista možna. Kljub uvodnim težavam, ki so trajale nekako do aprila, so si bralci lani z njim izposodili 15.000 knjig.

Knjigomat

Izposojni kiosk Biblio 24

Izposojni kioski Biblio24

Zadnja pridobitev te vrste so izposojni kioski Biblio24. Dva že obratujeta (v Velenju in v Šmartnem ob Paki), tretji bo pa stal v Šoštanju v novem vhodu v knjižnico. Kioski niso samo aparati za pomoč, ampak so prave majhne knjižnice: posojajo in sprejemajo knjige, ki so v njihovi notranjosti, knjige pa morajo zato biti v plastičnih škatlah in dodatno opremljene. Kioski ne sprejemajo filmov, zgoščenk itd., vanje tudi ni mogoče vrniti gradiva, ki je bilo izposojeno za izposojnim pultom.

Razvoj informacijske tehnologije, ki je v tem Kikiju večkrat omenjen, prinaša vsako leto kaj novega, boljšega in kaj izpopolnjenega. Naslednje večje poglavje, ki se že kaže na obzorju, so e-knjige, se pravi digitalne datoteke s knjižnim besedilom. Brati, kupovati in izposojati jih je/bo mogoče na računalniku oz. po internetu. Za Slovenijo bo predvidoma dovolj ena sama 'e-knjižnica', do katere pa bo na tisoče, celo milijone dostopov. In vendar klasične oz. hibridne (klasične in elektronske) knjižnice ne bodo izumrle, morale bodo le upoštevati spremembe, ki se dogajajo okrog njih – tako kot mi vsi.

■ *L. P.*

Branje je žur, reading is cool

Projekt s tem imenom pripravljamo v šolskem letu 2007/2008 Knjižnica Velenje, Splošna in strokovna gimnazija Velenje ter British Council Slovenije. V okviru projekta načrtujemo 6 bralnih srečanj z dijaki velenjske gimnazije, ki jih želimo spodbuditi k branju v slovenščini in angleščini, pa tudi pritegniti k pogovoru o določenih temah ter k aktivnejšim oblikam sodelovanja. Dijakom se bo sodelovanje pri projektu priznalo kot del izbirnih vsebin.

Slovenija je v letu 2006 začela izvajati nacionalno strategijo za razvoj pismenosti, ki je bila širši strokovni javnosti prvič predstavljena na posvetu o strategiji pismenosti z naslovom ''Študija angleškega primera'', ki so jo marca 2006 organizirali Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za kulturo ter British Council.

Ciljev strategije je več: v različnih ciljnih in starostnih skupinah okrepiti zavedanje o tem, da je pismenost pomembna za posameznike tako v njihovem zasebnem kot v poklicnem življenju, pa tudi za uspeh družbe kot celote; razviti bralno kulturo in izboljšati motivacijo za branje ob različnih formalnih in neformalnih priložnostih; omogočiti dostop do branja in svetovanja v zvezi z izbiro knjig v vseh življenjskih obdobjih in razviti in predstaviti različne strategije branja ter sposobnosti kritičnega branja.

Nastop dijakov Gimnazije Velenje

Predavanje dr. Mete Grosman

Ker ima Združeno kraljestvo na tem področju veliko znanja in izkušenj, je Council ponudil pomoč in sodelovanje različnim partnerjem in ustanovam v obliki tuje ekspertize in izobraževanj za sodelujoče. V letošnjem šolskem letu so med 11 prijavljenimi knjižnicami izbrali 3 knjižnice – tudi velenjsko - in jim ponudili sodelovanje v obliki darila 250 knjig v angleškem jeziku. Te so zdaj na voljo na oddelku za odrasle skupaj s propagandnim materialom za izvedbo projekta Branje je žur, reading is cool. Otvoritvena prireditev je bila 20. novembra na dan slovenskih splošnih knjižnic v prostorih Knjižnice Velenje. Ob tej priložnosti je dr. Meta Grosman predavala o branju v medkulturnem položaju.

V mesecu oktobru je bralna skupina pod mentorstvom prof. Alenke Gortan že izvedla prvo bralno srečanje. Celoten program dela in srečanj je predstavljen na spletni strani knjižnice.

■ *B. Z. J.*

Novičke iz Šoštanja

Septembra so bile v Šoštanju glavne Pike Nogavičke. V knjižnici smo skupaj z vrtcema Šoštanj in Velenje – enota Vinska Gora - pripravili razstavo otroških risbic na temo Pikinih osemnajst. Nad risbicami so bili navdušeni učenci sedmih razredov Osnovne šole Šoštanj, ki so meseca oktobra v okviru projekta »Rastem s knjigo« obiskali knjižnico. Predstavili smo jim delovanje splošne knjižnice in iskanje gradiva po vzajemnem in lokalnem katalogu COBISS/OPAC. Vsak od njih je na koncu prejel knjigo Spričevalo priljubljenega mladinskega pisatelja Slavka Pregla.

Katja, Vrtec Šoštanj

Najmlajši šoštanjski (še ne)bralci imajo najrajši četrtke, saj so se pričele ure pravljic. V novembru so knjižnico obiskale različne skupine iz Vrtca Šoštanj. Otroci so se z knjižničarko pogovarjali o obnašanju v knjižnici, ravnanju s knjigo, na koncu pa prisluhnili še pravljici. Knjižnico so popestrili z novo razstavo risbic – Jesen v Vrtcu Šoštanj. Začel se je tudi nov sklop potopisnih predavanj. Tokrat je svojo alžirsko popotniško avanturo predstavil upokojeni televizijski snemalec Radovan Riedl.

V Knjižnici Šoštanj smo pričeli uvajati nove članske izkaznice, ki bodo omogočale uporabo kioska Biblio 24.

■ *M. B.*

Kiosk in knjižnica Šmartno ob Paki

Knjižnica Šmartno ob Paki je ena od dveh podružnic velenjske knjižnice. Odprta je le dvakrat tedensko, in sicer ob torkih med 12. in 18. ter ob četrtkih med 12. in 16. uro. Ravno zaradi tega je t.i. knjižnični kiosk več kot dobrodošla pridobitev, ki nudi bralcem možnost izposoje knjig tudi v času, ko je knjižnica zaprta. Knjižnica Šmartno ob Paki se trenutno nahaja v nemogočih razmerah v prostorih kulturnega doma, kjer za kiosk preprosto ni prostora, zato smo ga začasno postavili v tamkajšnji Mladinski center. V začetku tega meseca so si lahko prvi bralci že izposodili knjige. Zato seveda potrebujejo ustrezno knjižnično izkaznico in kodo, ki jo dobijo v knjižnici. Izposodijo si lahko dve knjigi naenkrat, rok izposoje pa je omejen na štirinajst dni. Trenutno si lahko knjige izposojajo v času, ko je odprt Mladinski center, to pa je med 12. in 20. uro. V prihodnjem letu naj bi bil ob predvideni selitvi knjižnice v nove prostore kiosk postavljen pred knjižnico, tako da bo na voljo uporabnikom kadarkoli, torej 24 ur na dan. Prostorno in sodobno knjižnico z vsemi modernimi posodobitvami, tudi takšnimi, kot je kiosk, si bralci Knjižnice Šmartno ob Paki zelo želijo in po vseh teh letih tudi nedvomno zaslužijo.

■ *M.P.S.*

Razstave v Mestni knjižnici Velenje

Trenutno so v velenjski mestni knjižnici na ogled tri zanimive razstave. Na štirih razstaviščih se razprostira pregledna razstava realizacij članov Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije, nastalih v letih 2004–2006. Na otroškem oddelku je postavljena zelo lepa razstava z naslovom Naše želje, ki so jo pripravili v Vrtcu Najdihojca, muzejska vitrina meseca pa v tem času predstavlja jaslice, novoletne okraske in voščilnice iz depoja Muzeja Velenje.

Knjižnični kurir

Priloga Našega časa, Velenje, oktober 2006

Odgovorni urednik: Vlado Vrbič
Urednik: Lado Planko
Pripravili: Lado Planko, Vlado Vrbič, Meta Pivk Srdič, Lidija Črnko, Marjeta Blatnik, Brina Zabukovnik Jerič, Silvo Grmovšek, Peter Groznik - Peč;
Fotografije: arhiv Knjižnice Velenje;
Oblikovanje in prelom: Janja Košuta Špegel

Priporočamo

Patrik Ouřednik: Evropeana: Kratka zgodovina dvajsetega stoletja

Evropeana, po mnenju čeških literarnih kritikov najboljša knjiga leta 2001, izvirno in provokativno popelje bralca po Evropi prejšnjega stoletja. Spremljamo razvoj ljudi, tehnike, umetnosti, kulture in drugega dogajanja. Vendar pa ne gre zgolj za dolgočasno enciklopedično nizanje podatkov, temveč za eminentno besedilo metazgodovine. Avtor spretno vijuga med zgodovinskimi dogodki in dejstvi, ob tem pa uporabi veliko mero ironije in črnega humorja.

Michal Snunit: Ptica v duši

Navidezno preprosta in nežna pripoved za otroke, ki pa je začarala predvsem odrasle. Varianta Malega princa, v smislu, da jo lahko beremo, ne da bi imeli občutek, da smo se pritihotapili v otroški svet. Izraelska pisateljica in novinarka je subtilno interakcijo med človekom in njegovo dušo ponazorila s karikaturo ptice, ki odpira in zapira predale duše, odvisno od trenutnega počutja posameznika. Kajti vsakdo ima polno predalčkov, v katerih se skriva množica različnih čustev, ki slej ko prej pridejo na plano, vendar včasih ne ravno ob pravem trenutku. Zgodba, skratka, ob kateri brez slabe vesti prisluhnemo sebi.

Anonima: Ženska v Berlinu

Dogaja se ob koncu druge svetovne vojne, ko so Rusi zavzeli Berlin, ki je bil času po padcu nacizma praktično brez moških, če ne štejemo starcev in dečkov. Vse polno pa je bilo žensk, ki so si jih Rusi kot nekakšen vojni plen nasilno prisvajali ob vsaki priložnosti. Prvoosebna izpoved anonimne ženske je napisana v obliki dnevniških zapisov med aprilom in junijem 1945. Realno, kruto odstira tančico skrivnosti, ki je bila dolgo tabu in zaradi česar si knjige dolgo tudi nihče ni upal izdati. Izpiljen literarni stil daje slutiti, da del svojega življenja z nami deli izobraženka, ki ji ni preostalo drugega, kot da si je, kljub grozi, med ofocirji našla začasnega "zaščitnika" in se predajala le njemu, dokler ni odšel drugam, nato našla drugega itn.

Vinko Möderndorfer: Odprla sem oči in šla k oknu

Tako preprosto, kot obljublja naslov, se vse začne. Tjaša se zbudi in gre k oknu. Tadej, njen mož, še spi v njunem izbrano opremljenem počitniškem domovanju ob morju. V trenutku, ko vsega navelíčana Tjaša pogleda skozi okno, se ji svet (česar sicer še ne ve) obrne na glavo. V morje namreč stopa mladenič, božanski Maj, pravi bohemski Apolon, ki je seveda vse, kar njen mož ni. Dva moška in ena ženska ter neskončna nepotešenost, prava čustvena podhranjenost v sicer prenapolnjenem materialnem svetu, ki lačno sega po ponujeni skušnjavi, hkrati pa se ne zaveda posledic. Klasičen ljubezenski trikotnik torej, ki pa ga avtor skozi mavrično paleto čustev, izzivalno in pronicljivo ponudi bralcu, ki kar ne more odložiti knjige.

Ben Elton: Na smrt slavni

Ob lucidni noriji številnih resničnostnih šovih je tudi pri nas izšla knjiga Na smrt slavni. Dogajanje je popolnoma enako kot v vseh tovrstnih šovih: peščico ljudi za določen čas zaprejo v hišo, od koder nimajo izhoda. Kamere jih spremljajo na vsakem koraku, torej tudi pod tušem, na straniščU, med "mečkanjem", skratka povsod. In gledalci to z velikim veseljem in zanimanjem to počnejo tedne, nekateri tudi ves dan. Kako se lahko torej ob tako budnem očesu praktično cele Anglije zgodi krut umor mladega dekleta? Knjiga zanimivo prikazuje, kaj vse so mladi pripravljeni storiti za pet minut slave in s kakšno manipulacijo organizatorjev se soočajo tako tekmovalci kot gledalci. Je vredno?

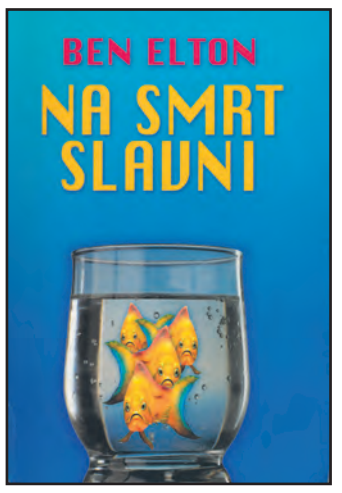

M. P. S.

Dva nova stripa

Išmail Vladimir Arsenijević, Aleksandar Zograf

Ilustrirana novela je rezultat francoskega projekta »Black is beautiful«, pri katerem risar najprej nekaj nariše, nato pa pisec po navdihu risbe napiše zgodbo. Pred nami je torej uspešen primer trka med leposlovjem in stripom.

Predstavi se nam petnajstletni beograjski panker, ki se sooča s skrivnostno smrtjo oz. samomorom svojega strica umetnika Išmaila. Spoznamo njegovo lepo, mlado mamo, čudaški ostareli teti Milo in Drago, nesrečnega strojevodjo Drageca in strica Ivana, ki je v svojem umetniškem zagonu želel, da ga kličejo Išmail.

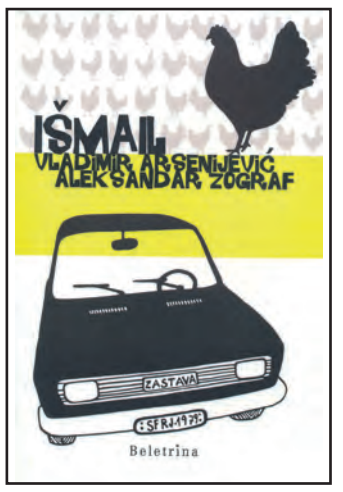

Zgodba se razvija v biografsko zgodbo o nerazumljenem umetniku Išmailu. Njegova smrt je svojevrstna predstava, saj se pred vlak uleže skupaj s svojim najljubšim umetniškim pripomočkom – kokošjo.

Stekleno mesto Paul Auster, Paul Karasik, David Mazzucchelli

Stripovska različica prvega dela kultne newyorške trilogije Paula Austerja je postavljena v okvir detektivske zgodbe, v kateri se glavni junaki srečujejo z osamljenostjo, realnostjo, absurdom in norostjo.

Daniela Quina, nekoč obetavnega pesnika in pisatelja, zdaj pa pisca srednje dobrih kriminalnih romanov, sredi noči zmoti telefonski klic. Neznana oseba sprašuje po zasebnem detektivu. Quinn ima težave z identiteto, zato mu ni težko prevzeti vlogo detektiva Paula Austerja. Sprejme ponujeno delo in začne zasledovati profesorja Stillmana, ki hoče za vsako ceno odkriti izvorni človeški jezik. Stillman se svojega odkrivanja loti s strašnim eksperimentom, v katerem je vlogo poskusnega zajčka dodelil lastnemu sinu. V stripu ima prav posebno vlogo mesto New York, saj je opisano kot labirint, v katerem se zgublja glavni junak. Po mnenju Comics Journala sodi delo med sto najboljših stripov 20. stoletja.

■ ***M. B.***

Glasbene novosti

Glasbena zbirka velenjske knjižnice ni posebej velika; hitrost njene rasti je bistveno odvisna od denarja, ki ga knjižnica lahko nameni za nakup tega gradiva.

Pred kratkim smo zbirko obogatili s kompletnima izdajama s posnetki dveh glasbenih velikanov, J. S. Bacha in W. A. Mozarta. Prednost kompletne izdaje je ravno v tem, da prihrani zamudno in včasih tudi brezplodno iskanje posameznih, zlasti manj znanih skladb, za povrh pa so na enem od cd-jev tudi besedila oz. libreti. Za posnetke vseh del je bilo potrebno več kot 300 cd-jev, ki si jih je mogoče seveda posoditi posamezno. Tako muzikalna kot tehnična plat posnetkov sta več kot solidni, vmes so tudi zanimivosti s festivalov. Tako najdemo med izvajalci velika imena, kot so Nicolai Ghedda, Edita Gruberova, Sir Charles Mackerras, Teresa Berganza, Thomas Hampson idr. Velenjska knjižnica je v tem trenutku edina v Sloveniji, ki ponuja ti dve zbirki.

■ ***L. P.***

Domoznanstvo

Jih poznate?

V knjižnici zbiramo gradivo za šaleški biografski leksikon, to je za zbirko podatkov o vseh tistih, ki so za mesto in dolino kaj posebnega storili ali pomenili. Poleg tega pripravljamo pregled glasbenega življenja in zgodovino knjižnice, ki bo v letu 2009 praznovala 75 let obstoja. Če imate doma karkoli – fotografije, programe, stare knjige ..., kar bi bilo zanimivo in bi lahko uporabili za objavo, vam bomo hvaležni, če nam to sporočite. Vse dokumente in predmete vam bomo seveda v najkrajšem možnem roku vrnili – veseli bomo, če jih bomo lahko poslikali in poskenirali, da jih bomo lahko uporabili pri nadaljnem raziskovanju in pisanju.

Na nekaj fotografijah, ki so že prišle do nas, žal ne poznamo vseh sodelujočih. Zato bomo hvaležni vsakomur, ki bi med obrazi prepoznal svojega sorodnika, morda soseda, znanca ..., in nam to sporočil na naslov Knjižnica Velenje, Titov trg 4, Velenje, po telefonu na 03 8982559 (Silvo Grmovšek) ali 03 8982560 (Lado Planko) ali po e-pošti na naslov postabralcev@vel.sik.si.

Na tretji fotografiji so tamburaši Svobode Velenje konec dvajsetih let prejšnjega stoletja. Med sedečimi je drugi z leve Leopold Planko, tretji Zdravko Kovač (?), vsi drugi so neznani.

Na prvi fotografiji so škalski tamburaši okrog leta 1905. Znana so imena moških - od leve proti desni stojijo Ivan Plazl, Jožef Plazl, Alojz Pocajt, žal pa ne vemo za imena tamburašic.

Četrta fotografija je bila posneta sredi tridesetih let, znan je edino Leopold Planko (sedi v sredini).

Na drugi fotografiji so spet škalski tamburaši okrog leta 1930, fotografirani pred Plazlovo trgovino. Stojijo z leve: Jože Plazl, neznan, neznan, Johana Šmon, kapelnik Jožef Plazl st.; sedijo z leve: neznan, neznan, Ivan – Johan Šmon, Alojz Pocajt.

Tudi peta fotografija je iz približno istega časa, kot tretji z leve sedi Leopold Planko, kot četrti z leve sedi Janko Ulrih (?), kot drugi z leve stoji Franc Dobnik.

V tisku

Zbirka Droben list
Skriti dnevnik Vinka Šmajsa

Odpiramo novo (staro) poglavje v delovanju Knjižnice Velenje. Še do pred kakšnimi desetimi leti je Kulturni center Ivana Napotnika izdajal relevantne naslove, potem pa se je založništvo preneslo pod drugo streho – Velenjsko knjižno fundacijo.

Glede na našo dejavnost pa smo se v Knjižnici odločili, da bomo spet obudili založništvo, ki knjižnicam pač pritiče. V tisku je prva od knjižic iz zbirke Droben list. Naslov Droben list ima seveda korenine v Kajuhovi pesmi Jaz sem droben, droben list ..., hkrati pa pove, da gre za knjižico manjše velikosti in obsega. V tej zbirki bodo našli prostor tisti literarni izdelki iz našega prostora, ki niso zelo obsežni, pa si vsekakor zaslužijo objavo. Kako pogosto bodo knjižice v zbirki izhajale, bo odvisno od »ponudbe« in pa seveda od sredstev, ki bodo na voljo – pri čemer bomo seveda računali tudi na sredstva sponzorjev.

Zbirko začenjamo z intimno dnevniško izpovedjo Šaleškega rojaka Vinka Šmajsa Skriti dnevnik, ki je že v tisku – knjigo bomo predstavili v mesecu januarju.

■ *V. V.*

Marjan Marinšek
ZVEZDA ASTRID

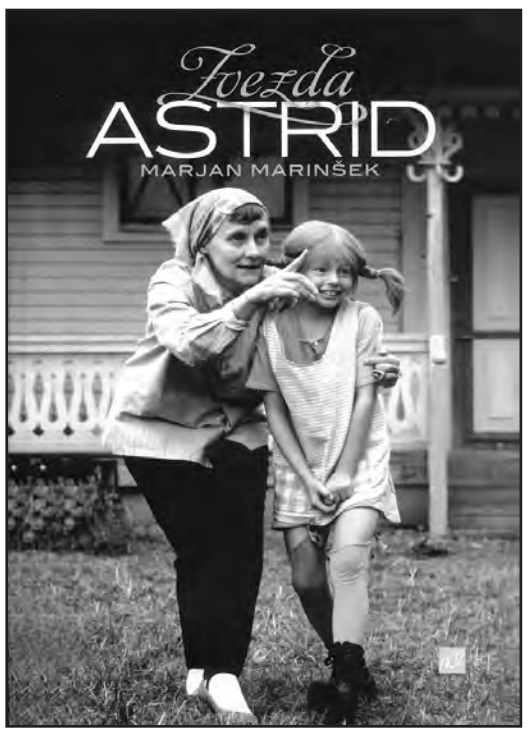

Naš sodelavec Marjan Marinšek je zanesljivo najplodovitejši pisec Šaleške doline v zadnjem desetletju, saj v enajstem letu pisanja izdaja že enajsto knjigo!

Njegova tokratna knjiga Zvezda Astrid govori o legendarni švedski pisateljici, o njegovih srečevanjih z njo, o Pikinem festivalu ... Knjiga je prijetno branje in dragoceno pričevanje, tudi o Šaleškem okolju.

■ *V. V.*

Pravočasno na vlaku v sodobno informacijsko družbo

Pogovor z Metko Pivk Srdič

V pogovorih z upokojenima knjižničarkama Špelo Marin in Marjano Boruta smo v prejšnjih številkah Knjižničnega kurirja med drugim obujali spomine na pionirske čase poklicnega knjižničarstva v naši dolini. Tokrat je naš pogled usmerjen v prihodnost, ki pa je v večini knjižnic že nekaj časa del resničnosti. Sogovornica **Metka Pivk Srdič** sodi med najmlajše delavke v velenjski knjižnici in je iz generacije prvih diplomantov oddelka za bibliotekarstvo na ljubljanski filozofski fakulteti, ki so se zaposlili v tukajšnji knjižnici. Zato je verjetno med bolj poklicanimi za oceno o tem, kako se v tukajšnji knjižnici soočajo s sodobnimi potrebami po servisiranju obiskovalcev z nepreglednim številom informacij in podatkov, ki jih producira sodobna postindustrijska družba.

Ali je bilo kaj dileme pri odločanju o izbiri študija? Kaj je prevagalo pri odločitvi za bibliotekarstvo?

Slišati bo klišejsko, vendar je odločitev za izbiro poklica pričela zoreti že v mojem zgodnjem otroštvu. Ne bom sicer rekla, da mi je bila položena v zibelko, imela pa sem približno pet let, ko so del mojih otroških iger že bile knjige in knjižnica. Knjige sem opremljala z žepki in kartončki, kot so to nekoč počeli v knjižnicah, izposojala sem jih družinskim članom in že takrat uživala, če so me obkrožale. Mami mi je morala vsak večer pred spanjem prebrati vsaj eno pravljico. Kasneje, ko sem že znala brati, pa sem knjige dobesedno požirala. Prebrala sem jih resnično ogromno. Pomembno je name vplivala tudi nekdanja knjižničarka na velenjski osnovni šoli Livada ga. Milica Dolejši. Svoje delo je opravljala z veliko ljubeznijo, ki jo je znala prenesti tudi na mlajše. Verjetno ni naključje, da sta bili v njenem knjižničarskem krožku tudi moji sošolki, Marjeta Blatnik in Brina Zabukovnik Jerič, ki sta zdaj tudi moji sodelavki in sta obe prav tako končali študij bibliotekarstva. Skratka, glede na vse okoliščine je bilo samoumevno, da sem se takoj, ko sem v gimnaziji izvedela za študij bibliotekarstva na filozofski fakulteti, zanj tudi odločila. Edina dilema je bila, kaj poleg tega izbrati kot drugo študijsko skupino in glede na svojo ljubezen do jezikov sem se odločila za študij francoščine.

Ali je študij uresničil tvoja pričakovanja?

Le delno. Študij je namreč zelo splošen, ima dva tuja jezika, razvojno in kognitivno psihologijo, računalništvo, informatiko, zgodovino knjižnic in tiska ter številne strokovne predmete. Torej nas študij solidno opremi s splošnim in strokovnim znanjem, ki ga potrebujemo pri svojem delu. Pogrešala pa sem predmete s področja književnosti. Pri nobenem študijskem predmetu nam namreč ni bilo treba brati leposlovja, kar se mi zdi precejšnja pomanjkljivost. Če bi imela priložnost ponovno izbirati, bi poleg biblitekarstva zagotovo izbrala še študij primerjalne književnosti.

Kaj pa delo v velenjski knjižnici? Ali ustreza tvojim poklicnim ambicijam?

Veliko prijateljev in znancev me sprašuje, kakšno je pravzaprav moje delo, in pravijo, kako mi je lepo, ker je v knjižnici vse tako umirjeno in nestresno. Res je, da je delo vsaj na prvi pogled morda videti razmeroma umirjeno, nikakor pa ni monotono in še manj dolgočasno. Ravno pestrost je tisto, kar mi je pri mojem delu najbolj všeč. In včasih je te raznolikosti že toliko, da ne vem več, kje se me glava drži. Svetovanje bralcem pri izbiri leposlovja ali pa strokovnega gradiva za delo pri seminarskih in diplomskih nalogah je namreč le del mojih opravil, ki je najbolj na očeh obiskovalcem. Sicer pa med drugim organiziram različne javne dogodke v okviru prireditvenih dejavnosti naše knjižnice, dvakrat tedensko delam v knjižnici v Šmartnem ob Paki, sodelujem pri vodstvu po knjižnici, ki se začne že pri predšolskih otrocih, pripravljam pravljične in bibliopedagoške ure. Glede na povedano, je moj odgovor, da so pri delu resnično zadovoljene moje poklicne ambicije, kajti opraviti imam tako z ljudmi kot s knjigami, kar je zame najboljša kombinacija.

Kot študentka sem delala na filozofski fakulteti v knjižnici oddelka za slovenistiko in v Narodni in univerzitetni knjižnici. Sploh slednja je ogromna in tam je vsakdo zadolžen za neko področje dela, kar pa je bilo zame premalo razgibano. V naši knjižnici pa je delo resnično dinamično, kar mi povsem ustreza.

Na izzive sodobne informacijske družbe poskušajo knjižnice odgovoriti s udejanjanjem koncepta t. i. digitalne oz. hibridne knjižnice. Kako uspešni smo pri tem v naši knjižnici?

Menim, da kar precej. In prav je tako. Hibridna knjižnica je namreč kombinacija tradicionalne in digitalne knjižnice. Knjižnice namreč že dolgo niso več samo zbirališča knjig, ampak so vedno bolj tudi informacijska središča in prostor, kjer se obiskovalci prijetno počutijo. Poleg tega nam razvoj številnih e-točk predstavlja konkurenco, ki ji moramo slediti, če želimo ostati v koraku s časom. Mislim, da smo še pravočasno vstopili v vlak, ki tudi knjižnice pospešeno pelje v novo elektronsko obdobje. Opremljeni smo z infrastrukturo, ki je za to potrebna, v naši ponudbi je čedalje večji delež knjižničnega gradiva na elektronskih medijih, bralcem ponujamo elektronske baze podatkov ipd. Tudi knjižničarji smo solidno usposobljeni za delo s temi novimi tehnologijami in mediji. Čeprav še vedno prevladujejo bralci s klasičnimi potrebami po tiskanem knjižnem gradivu, pa je zlasti med mladimi čedalje več tistih, ki se počutijo domače tudi v naši virtualni knjižnici.

■ *S.G.*